



# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 163

21 Σεπτεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3879

*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις.*

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'  
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 1**

**Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής**

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ανάπτυξη της δια βίου μάθησης, μέσω της αναγνώρισης εναλλακτικών εκπαιδευτικών διαδρομών, της δικτύωσης των φορέων δια βίου μάθησης και της διασφάλισης της διαφάνειας και της ποιότητας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η διασύνδεση της δια βίου μάθησης με την απασχόληση, η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας των ατόμων και γενικότερα η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

2. Με τον παρόντα νόμο ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη δια βίου μάθηση πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και τα θέματα που αφορούν τις δράσεις δια βίου μάθησης των φορέων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η άτυπη μάθηση διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου μόνο κατά το μέρος που αφορά την αναγνώριση και πιστοποίηση των αποτελεσμάτων της.

3. Ειδικότερα, στόχοι του παρόντος νόμου είναι οι ακόλουθοι:

α) η συστηματοποίηση και ο συντονισμός της διερεύνησης των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών αναγκών των ενηλίκων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής ανάπτυξης,

β) ο προγραμματισμός και η αποκέντρωση των δράσεων δια βίου μάθησης, η συστηματική υποστήριξη των φορέων του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης και η προγραμματική συνεργασία των φορέων διοίκησης του δικτύου με τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης,

γ) η ανάδειξη της επαγγελματικής κατάρτισης και της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων ως δύο ισότιμων πυλώνων της δια βίου μάθησης,

δ) η θεσμοθέτηση προτύπων και μέσων για την ανάπτυξη και την ποιοτική αναβάθμιση της δια βίου μάθησης,

ε) η διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων και ιδιαίτερα των μελών κοινωνικά ευπαθών και ευάλωτων ομάδων σε όλες τις δράσεις κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων,

στ) η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και αξιολόγηση των εκπαιδευτών ενηλίκων,

ζ) η δημιουργία συνεκτικού εθνικού πλαισίου αξιολόγησης και πιστοποίησης για όλες τις μορφές κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και

η) η συγκρότηση ενιαίου εθνικού πλαισίου αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

**Άρθρο 2  
Ορισμοί**

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, νοούνται ως:

1. «Δια βίου μάθηση»: Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση.

2. «Τυπική εκπαίδευση»: Η εκπαίδευση που παρέχεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο από τις δημόσιες αρχές και αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης εκπαιδευτικής κλίμακας. Στην τυπική εκπαίδευση εντάσσεται και η γενική τυπική εκπαίδευση ενηλίκων.

3. «Τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα»: Το σύστημα της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. «Μη τυπική εκπαίδευση»: Η εκπαίδευση που παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμέ-

4. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 3282/2004, η φράση «τα τέκνα των οποίων ένας τουλάχιστον γονέας» αντικαθίσταται ως εξής: «φοιτητές ή σπουδαστές οι οποίοι είναι γονείς ή τέκνα ή αδελφοί ή σύζυγοι ατόμου που».

5. Η παράγραφος 7 του άρθρου 1 του ν. 3282/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. α) Η αίτηση μετεγγραφής υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο φοιτητή ή σπουδαστή ηλεκτρονικά, μετά την εγγραφή του στο Τμήμα προέλευσης, σε ειδικά ανεπτυγμένο για τις μετεγγραφές πληροφοριακό σύστημα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην υπουργική απόφαση της περίπτωσης δ'. Η αίτηση αυτή επέχει τη μορφή υπεύθυνης δήλωσης (ν. 1599/1986, ΦΕΚ 75 Α') του ενδιαφερομένου για την ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων. Μέσα σε επτά ημέρες από τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων οι ενδιαφερόμενοι ειδοποιούνται για το αποτέλεσμα της αίτησής τους μέσω ηλεκτρονικού εγγράφου.

β) Οι φοιτητές και σπουδαστές των οποίων οι αιτήσεις έχουν γίνει δεκτές υποβάλλουν ακολούθως στο Τμήμα υποδοχής τα πρωτότυπα όλων των απαιτούμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών για την απόδειξη των προϋποθέσεων μετεγγραφής, τα οποία ορίζονται με την απόφαση της περίπτωσης δ', με βάση τη δήλωση που έχουν κάνει στο πληροφοριακό σύστημα, καθώς και το ηλεκτρονικό έγγραφο που τους έχει αποσταλεί.

γ) Αν υποβληθούν ανακριβή, ψευδή ή πλαστά δικαιολογητικά ή αναληθής υπεύθυνη δήλωση, η μετεγγραφή ανακαλείται υποχρεωτικά με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος υποδοχής και ο φοιτητής ή σπουδαστής διαγράφεται από τα μητρώα του Τμήματος υποδοχής. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων οι οποίες, εφόσον αποδειχθεί υπαιτιότητα, αποκλείουν την επανεγγραφή του υπεύθυνου φοιτητή ή σπουδαστή στο Τμήμα προέλευσης. Στο όργανο αυτό μετέχει ένας τουλάχιστον δικαστικός λειτουργός.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες η υποβολή της αίτησης δεν γίνεται ηλεκτρονικά, η διαδικασία της μη ηλεκτρονικής αίτησης, τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, οι προθεσμίες που αφορούν στην υποβολή των ηλεκτρονικών αιτήσεων και των δικαιολογητικών, την εξέταση των υποβληθέντων δικαιολογητικών, τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος υποδοχής, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.»

6. Η παράγραφος 8 του άρθρου 1 του ν. 3282/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα ποσοστά μετεγγραφής των σπουδαστών κατά σύστημα εισαγωγής στα Τ.Ε.Ι.. Σε κάθε περίπτωση τα ποσοστά κάθε κατηγορίας μετεγγραφών στα Τ.Ε.Ι. του παρόντος άρθρου ισχύουν και επί των θέσεων εισακτέων κατά σύστημα εισαγωγής με κατώτατο όριο μία τουλάχιστον θέση μετεγγραφής.»

7. Στο τέλος της παραγράφου 11 του άρθρου 1 του ν. 3282/2004, προστίθενται οι λέξεις «και των αποφοίτων Τ.Ε.Ε. που εισήχθησαν σε Τ.Ε.Ι.».

8. Η παράγραφος 12 του άρθρου 1 του ν. 3282/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος, υπέρβαση του ποσοστού των μετεγγραφών δεν επιτρέπεται σε καμία απολύτως περίπτωση.»

9. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1Α, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, δικαίωμα μετεγγραφής υφίσταται μόνο για ένα από τα τμήματα κατ' επιλογή του ενδιαφερομένου, που είναι πλησιέστερα στον τόπο κατοικίας του ή του προσώπου (γονέα, τέκνου, αδελφού ή συζύγου) σε σχέση με το οποίο στοιχειοθετείται το δικαίωμα μετεγγραφής, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, και είναι αντίστοιχο με το Τμήμα προέλευσης.»

### Άρθρο 26

#### Λοιπές διατάξεις

1. α) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ορίζονται Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.), στις οποίες εντάσσονται σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που λειτουργούν σε περιοχές με χαμηλό συνολικό εκπαιδευτικό δείκτη, υψηλή σχολική διαρροή και χαμηλή πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και χαμηλούς κοινωνικοοικονομικούς δείκτες, όπως χαμηλό συνθετικό δείκτη ευημερίας και ανάπτυξης και υψηλό δείκτη κινδύνου φτώχειας. Στόχος των Ζ.Ε.Π. είναι η ισότιμη ένταξη όλων των μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα μέσω της λειτουργίας υποστηρικτικών δράσεων για τη βελτίωση της μαθησιακής επίδοσης, όπως ιδίως η λειτουργία τάξεων υποδοχής, τμημάτων ενισχυτικής διδασκαλίας, θερινών τμημάτων και τμημάτων διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας της χώρας προέλευσης των μαθητών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία των Ζ.Ε.Π., τη στελέχωσή τους με προσωπικό, την απασχόληση εκπαιδευτικών κατ' αναλογία του αριθμού των μαθητών που χρήζουν διαφοροποιημένης διδακτικής παρέμβασης και κάθε σχετικό θέμα.

2. α) Στο τέλος του άρθρου 7 του π.δ. 38/2010 (ΦΕΚ 78 Α') προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται παράβολο συμμετοχής σε εξετάσεις για την έκδοση από τους αρμόδιους φορείς άδειας άσκησης επαγγέλματος ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων εν γένει, το ίδιο παράβολο καταβάλλεται και από τους αιτούντες την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους προκειμένου να παρέχουν υπηρεσίες, εφόσον αυτοί υποχρεούνται να αποδείξουν ότι κατέχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες, ιδίως μέσω της δοκιμασίας επάρκειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.»

β) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 57 του π.δ. 38/2010 προστίθεται διάταξη ως εξής: «Η αίτηση

συνοδεύεται από παράβολο υπέρ του Δημοσίου, ύψους εκατό ευρώ. Το ύψος του παραβόλου αυτού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

3. Η αναστολή ισχύος των διατάξεων του ν. 3653/2008 (ΦΕΚ 49 Α') παρατείνεται από τη λήξη της (31.12.2010, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3822/2010, ΦΕΚ 21 Α') έως 31.12.2011.

4. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 43 του π.δ. 147/1976 (ΦΕΚ 56 Α') προστίθεται τα εξής: «Κατάρτιση των διοικητικών πράξεων για το διορισμό των συλλογικών ή μονομελών οργάνων διοίκησης των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων φορέων, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων οργανικών μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Διακίνηση και τήρηση αρχείου της αλληλογραφίας των ανωτέρω εποπτευόμενων φορέων με την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου, στο πλαίσιο της ασκούμενης από αυτό διοικητικής εποπτείας.»

5. Ο χρόνος απασχόλησης των εκπαιδευτικών στα Σ.Δ.Ε. προσμετράται στο σύνολό του στην εκπαιδευτική τους προϋπηρεσία ισότιμα με την προϋπηρεσία σε αντίστοιχα σχολεία της τυπικής εκπαίδευσης.

6. Η προθεσμία που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α') παρατείνεται έως τις 30.6.2011.

7. α) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «δ. Να διαθέτει σωρευτικά: αα) επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας και ββ) γνώση στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού.»

β) Το άρθρο 68 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 68

Αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού

1. Η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού αποδεικνύεται με τίτλο αποφοίτησης της υποχρεωτικής τουλάχιστον εκπαίδευσης ελληνικών σχολείων στην Ελλάδα ή με τίτλο αποφοίτησης από λύκεια του εξωτερικού τα οποία ανήκουν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ή με αναγνωρισμένο τίτλο αποφοίτησης από τμήματα ελληνικής γλώσσας πανεπιστημίων του εξωτερικού ή με πιστοποιητικό ελληνομάθειας.

2. Το πιστοποιητικό ελληνομάθειας χορηγείται μετά από επιτυχή ολοκλήρωση εξετάσεων ελληνομάθειας που διενεργούνται με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η πρόσβαση στις εξετάσεις ελληνομάθειας είναι ανοιχτή σε νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς ανεξάρτητα αν έχουν παρακολουθήσει ή όχι σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας και απόκτησης γνώσεων στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού.

3. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις καταβάλλεται παράβολο. Το ύψος του παραβόλου και η διαδικασία

καταβολής του καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

γ) Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του π.δ. 150/2006 (ΦΕΚ 160 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «ε. Αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3386/2005.»

8. Με απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται η λειτουργία τμημάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο συγκεκριμένων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του ν. 3459/2006 (ΦΕΚ 103 Α'), θεραπευτικών προγραμμάτων απεξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των τμημάτων, την απασχόληση εκπαιδευτικών και κάθε σχετικό θέμα.

9. α) Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3699/2008 προστίθενται τα εξής: «Αν οι εκπαιδευτικοί ΕΑΕ δεν επαρκούν για την παροχή της παράλληλης στήριξης - συνεκπαίδευσης, αυτή μπορεί να παρέχεται και από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ02, ΠΕ03, ΠΕ04, ΠΕ60 και ΠΕ70, στο πλαίσιο της παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, η στελέχωση και κάθε θέμα σχετικό με την υλοποίηση των παραπάνω επιμορφωτικών προγραμμάτων.»

β) Στην υποπαραγράφο α' της παραγράφου 34 του άρθρου 6 του ν. 3027/2002 (ΦΕΚ 152 Α'), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3687/2008 (ΦΕΚ 159 Α') και συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 3848/2010 προστίθενται περιπτώσεις ιζ' και ιη' ως εξής:

«ιζ) για την εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων του Ενιαίου Αναμορφωμένου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Ε.Α.Π.Π.Σ.) στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και λοιπών εκπαιδευτικών δράσεων, ιη) στο πλαίσιο επιμορφωτικών προγραμμάτων εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.»

Στην υποπαραγράφο β' της ίδιας παραγράφου προστίθεται περίπτωση ιx ως εξής:

«ιx) το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, για υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στο πλαίσιο εφαρμογής καινοτόμων προγραμμάτων του Ε.Α.Π.Π.Σ. στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και λοιπών εκπαιδευτικών δράσεων, καθώς και επιμορφωτικών προγραμμάτων εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.»

γ) Η ισχύς των οριστικών πινάκων επιλογής υποψηφίων που καταρτίστηκαν από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο